

Felejthetetlen a pillanat, amikor az újszülött és a mama tekintete összekapcsolódik, és persze minden anyuka kíváncsi, vajon hogyan látja kisbabája a körülötte lévő világot. A kutatók azt mutatják, hogy hosszú ideig nem tökéletesen, de a mama arca az első, amit megtanul felismerni.

FEKETE EDINA

Hogyan látanak a babák?

– Mivel a babák nem mesélik el, a kutatók csak közvetett jelekből tudják kikövetkeztetni, hogy az egyes fejlődési szakaszokban hogyan látanak a kicsik. Azt tudjuk, hogy az újszülött szeme fizikailag már készen áll a látásra, de az idegrendszere még nem tudja feldolgozni a látottakat. A látásfejlődés ugyanis folyamatos érés eredménye, és éppúgy, mint később a láb használatával a járást, a szem használatát, a látást is meg kell tanulni – avat be dr. Garger Piroska, a Pirinyó Szemészet gyermekszemész szakorvosa. – A fejlődés egyes mérföldköveit nem pontosan ugyanakkor éri el a babák, de az fontos, hogy a pozi-

DR. GARGER PIROSKA
A PIRINYÓ SZEMÉSZET
GYERMEKSZEMÉSZ SZAKORVOSA

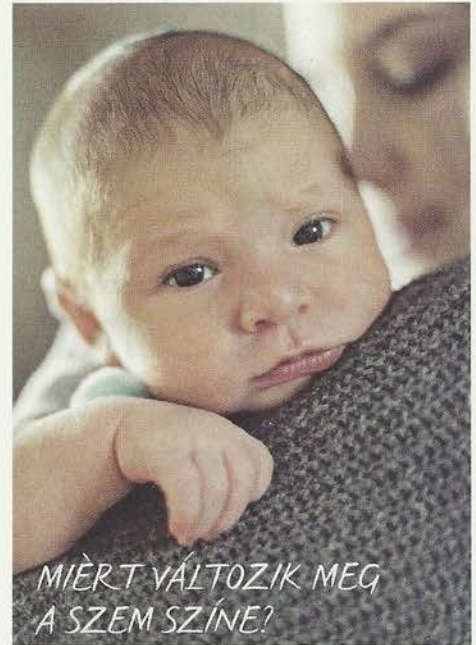
tív változások egyértelműen érzékelhetők legyenek. Vannak gyerekek, akik például már születéskor felveszik és megtartják a szemkontaktust a fölējük hajoló felnőtettel, legtöbbjük azonban általában csak hathetes korára képes erre. Eleinte csak a közel lévő dolgokat látják élesen, így az őket karban tartó, szoptató mamájuk arcát, két-három hónapos korukra azonban kezdik a környezetüket is tudatosabban megfigyelni. A hatodik hónap környékén a térlátás fejlődése is elindul, ekkortól a babák egyre pontosabban nyúlnak a tárgyak felé. A szinte tökéletes látásélesség eléréséig azonban még két éves korig várni kell.

HA PROBLÉMA AKAD

Hogy minél hamarabb kiderüljön, ha a babánk látásával probléma van, vigyük el a javasolt időpontokban szemészeti szűrésre (lásd keretes írásunkat), a köztük lévő időszakban pedig rendszeresen alkalmazzuk a szakértőnk által javasolt módszereket.

– Már néhány hónapos kortól érdemes próbálgatni, hogy mindkét szemét használja-e a baba: ha éppen nyugodtan nézelődik, akkor takarjuk el tenyerünkkel először az egyik, majd a másik szemét. Ha valamelyik szem takarásánál ellöki a kezünket, a két szeme kereső szemmozgást végez, nyugtalan lesz, akkor feltétlenül fel kell keresni a gyermekszemészt.

Ugyanez a teendő akkor is, ha kancsalít a baba, azaz a két szemével nem ugyanabba az irányba néz. Kicsi szögű, nehezen észrevehető kancsalítás lehet az oka annak, ha sokat dörzsöli a szemét vagy hunyorog, mert így próbál védekezni a kettős kép ellen. A babák lapos orra miatt előfordulhat, hogy csak úgy tűnik, mintha kancsalítana a kicsi, de ezt egyszerűen ellenőrizhetjük: vaku használatával készítsünk pontosan szemből egy fotót a gyerekről. A vaku felvillanó fényének mindkét szemén pontosan ugyanott kell tükröződnie a képen – magyarázza a doktornő. – Ha nem így van, irány a szakorvos, mert kancsalításkor az agy nem képes egyetlen képpé összeolvasztani a két szem által látott eltérő képet, és az így létrejövő

MIÉRT VÁLTOZIK MEG A SZEM SZÍNE?

Európában a legtöbb újszülött kék szemmel látja meg a napvilágot, de mivel a szem pigmentációja másfél éves korig folytatódik, később zöldre, barnára, szürkére változhat. Ha a szem írisze nem mindenhol egyforma színű, az nem probléma, viszont a két szem eltérő színe szembetegséget jelezhet.

kettős látást megakadályozandó az agy a kancsalító szem felől érkező információt blokkolja, aminek következtében kialakulhat a tompalátás.

Ez azt jelenti, hogy bár anatómiailag egészséges a szem, mégsem lát vele a gyerek. Annak a valószínűsége pedig, hogy ez a probléma orvosolható, annál nagyobb, minél hamarabb kezdik el a kezelését, egy bizonyos idő után már nincs remény a folyamat visszafordítására.

– Nagyobb gyereknél a távollátás jele lehet, ha nem érdeklik a közeli tárgyak, és nem szeret rajzolni, mesekönyvet nézegetni, hiszen nem látja. Ha pedig a szülőt csak közelről ismeri meg, a tévét is közelről nézi, illetve sötétben nehezebben tájékozódik a csemete, az rövidlátást jelez. Ilyenkor mi-

nél hamarabb ki kell deríteni, hogy valóban így van-e, mert ha a két szem által látott kép élessége között jelentős különbség van, akkor a kancsalításhoz hasonlóan csak az egyik szemét fogja használni, a másik szem pedig ellustul, tompalátó lesz.